

Grondslag Stichting Frysk Tichelwurk

Versie 7 maart 2022

In de industriële geschiedenis van Makkum zijn meerdere thema's te vinden: met name Scheepsbouw en Keramiekproductie. Door het feit dat de grondstof voor het maken van keramiek, klei, in ruime mate voorhanden was in de nabije omgeving en omdat Makkum een havenstad was aan de Zuiderzee, kon de keramiekindustrie zich goed ontwikkelen

Sinds 1572 is Koninklijke Tichelaar (KT) in Makkum actief als producent van keramiek en is daarmee het oudste keramische bedrijf van Nederland. Begonnen aan de Turfmarkt, de laatste jaren is het verderop aan het water van de Groote Zijlroede gevestigd bij de Kalkovens. De 450-jarige geschiedenis van KT kenmerkt zich door het feit dat steeds opnieuw strategische keuzes gemaakt zijn en dat daarbij voortdurend de grenzen zijn opgezocht van hetgeen in keramiek mogelijk was en is. Een belangrijk kenmerk is het feit dat bij KT de vakmanschap van 450 jaar bewaard is gebleven. Op dit moment zijn wij het enige bedrijf ter wereld dat vanuit zelf gewonnen klei aardewerk maakt volgens het oude Delft procedé.

Het jaar 2022 is een uniek moment in de geschiedenis van KT en van de Nederlandse industrie, het 450-jarig bestaan. Er is maar een zeer klein aantal bedrijven in Nederland dat deze mijlpaal heeft gehaald. KT wil vanaf 2022 in het bijzonder laten zien dat het bedrijf na 450 jaar nog steeds springlevend is en een goede toekomst heeft.

Dat concentreert zich in de wens om aan de Turfmarkt, in de locatie waar het 450 jaar geleden begon, nieuwe moderne aardewerktechnieken te tonen

In 2022 staan, naast nieuwe technieken, vier elementen centraal: Keramiek, architectuur, design en cultuur. Met daarin centraal het beeld van KT: als specialist op het gebied van keramiek en glazuur. Keramiek in de gedaante van keramiek voor de bouw is tegenwoordig de hoofdmoot van de activiteiten van KT, er zal zeker ook aandacht zijn voor aardewerk, in duurzame vorm. En voor de historie van KT en Makkum.

In het hart van het gebouw wordt een ruimte ingericht waarin het werk van keramisten wordt opgesteld en getoond. Hiernaast wordt ook de historie van KT uit de doeken gedaan middels beeldpresentaties: de keuzes in het verleden gemaakt, de internationale blik die er altijd is geweest, het belang van het in stand houden van kennis, vakmanschap en ambacht.

Een centrale rol is daarbij weggelegd voor de onderwerpen Delfts Blauw en Fries aardewerk. KT is de (enige) producent ter wereld is, die nog met zelf gewonnen klei aardewerk maakt volgens het oude Delft procedé. Tegelijkertijd wordt er ook een duidelijke koppeling met de toekomst van KT gemaakt. Mede daartoe van ontwerpen van nieuwe vormen van bouwkeramiek. Met een link naar een vernieuwende, duurzame toekomst in de

aardewerk productie. Op termijn zal dat worden verlengd naar de Tichelaar Woonbuurt (een nieuwe ontwikkeling van FB Oranjewoud, de eigenaar van de panden en de grond bij de 'oude' fabriek) waarbij in 2025 op meerdere plekken voorbeelden van werk van Tichelaar bouwkeramiek zal zijn te vinden.

De ruimten wordt opengesteld voor het publiek. De ruimten worden ook toegankelijk voor de (internationale) professionele klanten van KT met als doelgroep: architecten, projectontwikkelaars en aannemers.

Kerdoelen:

1. Het tonen van 450 jaar keramische ontwikkeling van KT, één van de oudste productiebedrijven van Nederland, waarbij de fantastische eigenschappen, uitstraling en mogelijkheden van keramiek worden getoond.
2. Het tonen en bekend maken dat KT het enige bedrijf ter wereld is dat nog steeds Delfts Blauw volgens het originele productieproces fabriceert (eigen gedolven klei in combinatie met tin glazuur)
3. Tevens presentatie van diverse nieuwe technieken
4. Makkum en KT zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, al 450 jaar lang.

De strategie:

- 1572 steenbakkerij, historie kalkovens (Friese geeltjes)
- 1674 gleibakkerij (tegels en schotels)
- 1858 aardewerkfabriek met start glazuren en smoren
- 1890 handmatig sieraardewerk (kleine sierkabinet)
- 1950 overstap op andere klei dan de Friese klei
- 1960/70 hoogtijdagen sieraardewerk (tegeltableaus)
- 1999 eerste co-creatie met een architect (TU-Delft)
- 2000-2010 hedendaags sieraardewerk (bloempiramide)
- 2010-2020 architectuur (Fundatie/Tunnel Amsterdam/New York)
- Toekomst: 3d print, House of Delft (combi exterieur/interieur)

Bezoekers:

- Vrienden van Koninklijke Tichelaar
- Nationale en internationale professionals (designers, architecten)
- Liefhebbers van het keramisch product
- Toeristen: Amerikanen, Regio Verre Oosten die bezig zijn met tour Europa en rondje IJsselmeer doen
- Makkumer 's
 - ✓ "Dorpshuis", lezingen, films en optredens
 - ✓ Jaarlijkse Open Monumentendagen en andere terugkerende evenementen